

Op pelgrimage: Boos op Jezus in de stilte

Deelnemers aan de Kleasterkuier (kloosterwandeling) in Jorwert. | beeld Maarten Boersema

26 augustus 2017, 21:14

Gerald Bruins

Nederland kent vele tochten langs 'heilige' of spirituele plaatsen. Deze zomer gaan redacteurs op pelgrimage. Vandaag de laatste aflevering: de Kleasterkuier (kloosterwandeling) in Jorwert.

Welke pelgrimsroute loop je?

Midden in Jorwert, waar God volgens de schrijver Geert Mak is verdwenen, staat de oude Radboudkerk tegen een lichtblauwe hemel te pronken in het groen. De grafstenen in de tuin zijn stille getuigen van een afnemend aantal mensen dat op zondag de kerkdienst bezoekt. Mensen zijn ongeneeslijk spiritueel, bedachten Hinne Wagenaar en Sietske Visser, beiden protestants predikant. In 2012 begonnen ze te pionieren met Nijkleaster, een 'nieuw klooster' met drie grondtonen: stilte, bezinning en verbinding. Elke woensdag wordt er een Nijkleaster-ochtend gehouden met als prominent onderdeel een Kleasterkuier, een kloosterwandeling vanaf Jorwert, door het buurtschap Fûns, naar het plaatsje Bears, waar een rondje om de kerk wordt gelopen, en weer terug. Het zijn maar een paar kilometer, hooguit vijf kwartier wandelen.

Hoe ga je op pad?

Met de gebruikelijke attributen: wandelschoenen, een korte broek, een rugzak en een vest tegen de ochtendkou dat vanwege het mooie weer al gauw uit gaat. Da's de buitenkant. De binnenkant zit vol stress. Dominee Wagenaar had nog zo gezegd op tijd te komen om even op adem te komen. Maar als je net te laat vertrekt en bovendien onderweg met je auto een paar mistbanken in duikt, zeldzaam voor de tijd van het jaar, komt er van onthaasting weinig terecht. In de kerk hebben zich zo'n dertig mensen verzameld. Bij de ingang geeft dominee Willemien Keuning de gasten een hand. Deze gepensioneerde predikant leidt de ochtendretraite.

Welk landschap ontvouwt zich voor je ogen?

De charme van Jorwert is dat je na nog geen minuut lopen vanaf de kerk een weids landschap betreedt, waar je vanzelf lyrisch van wordt, zeker als de zon schijnt. De uitgestrekte Friese weilanden zijn bedekt met vijftig tinten groen, sloten met riet, wit-bonte koeien, glanzende paarden en een zwanenpaar met kroost dat bij de komst van de wandelaars protesterend het water opzoekt. Aan de horizon ontwaar je de silhouetten van dorpjes met hun naar de hemel wijzende kerktorens. De wandelaars lopen, vooral in stilte, achter elkaar over de smalle, betonnen weg.

Wat zie je aan religieuze uitingen onderweg?

De wandelaars 'lezen' deze ochtend een uiterst fraaie bladzijde uit het boek der natuur. Het religieuze moment vindt plaats vóór de wandeling, tijdens een viering in de kerk. De meesten zitten met gesloten ogen op stoelen rond een stenen liturgisch tafeltje met twee kaarsen en een opengeslagen Bijbel. Het daglicht strijkt vanuit de hoge kerkraden lieflijk neer op de hoofden. Dominee Keuning leest uit het Matteüsevangelie het verhaal van de Kanaänitische vrouw die Jezus smeekt om genezing van haar dochter. Hij wijst haar af. 'Ik ben alleen gezonden naar de verloren schapen van het volk van Israël.' Zij houdt vol, waarna haar wens in vervulling gaat. In de kerk heerst een sfeer van acceptatie, door de zachte pianomuziek en de liederen, deels in het Fries. 'Iepenje my foar jo goedens, en reitsje my oan ...' Open mij voor uw goedheid en raak mij aan.

Welke gedachten komen tijdens de wandeling op?

Het eerste gedeelte van de wandeling verloopt in stilte. Ergernis over een krakende schoen wijkt voor rust en ontvankelijkheid voor de omgeving: de graspollen, de vogelgeluiden, de zon die op je huid schijnt. Op een derde geeft dominee Keuning de opdracht na te denken over het Bijbelverhaal van de Kanaänitische vrouw. Wat doet dit verhaal met ons? Boosheid komt naar boven. Op Jezus. Breekt deze vrouw door alle culturele barrières heen, wijst Hij haar bot af. Dat strookt niet met het beeld van Jezus wiens liefde is als zalf voor de ziel.

Heb je een boodschap om mee te geven?

Het derde bedrijf van de wandeling staat in het teken van verbinding. Je deelt je gedachten met iemand, in dit geval Sietske Blok, die zich bekendmaakt als pas ingetreden dominee van Langezwaag. In de drukte en onzekerheid van een nieuwe en nog vorm te geven uitdaging zoekt zij bewust de stilte, om niet te voldoen aan opgelegde verwachtingen, van anderen en de cultuur. We praten over Jezus' afwijzing van de vrouw. Hij is dezelfde die zegt: 'Komt tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.' Dat is nou net de tekst waarover de jonge dominee preekte bij haar intrede, enkele weken geleden ... Tot slot is er een lunch in de kerk, waarbij iedereen deelt van wat hij heeft meegenomen. Dan is er ruimte om ervaringen uit te wisselen. 'Bent u boos op Jezus?', zegt dominee Keuning. 'Ik zou zeggen: gefeliciteerd. Dan hebt u in ieder geval iets met Hem.'

Een deelnemer

Tiny Elzing uit Emmeloord komt vaker naar Jorwert. 'Hier voel ik me thuis. Het is kleinschaliger. Je kunt van mens tot mens praten over de dingen van het leven. Ik ervaar God meer in Jorwert dan in een kerkdienst.'

En verder?

Vertelt dominee Hinne Wagenaar over een nieuw plan: in een gebouw in de buurt van Jorwert wil hij een kloostergemeenschap stichten met twaalf vaste bewoners. Zij leven samen en ontvangen gasten. Het nieuwe klooster moet over twee jaar een feit zijn.

